

умовно-дострокове звільнення передбачає обов'язкову наявність формальної підстави у виді факту відбуття засудженим визначеної кримінальним законодавством частини строку покарання та матеріальної – втрату суспільної небезпечності, що підтверджується сумлінною поведінкою і ставленням до праці), так і після звільнення (наприклад, у разі звільнення від покарання з випробуванням, особа, відповідно до ст. 76 КК України має виконувати покладені на неї судом обов'язки). Водночас, не дивлячись на передбачені кримінальним законодавством вимоги до звільнених від покарання та його відбування, аналіз відповідних норм свідчить про відсутність будь-якого обмеження прав та свобод людини та громадянина.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-432-0-58>

**PECULIARITIES OF ADMINISTRATIVE LAW REGULATION
OF THE ACTIVITIES OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE
UNDER THE LEGAL REGIME OF MARTIAL LAW**

**ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО
РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ
ВОЄННОГО СТАНУ**

Forostian O. S.

*Postgraduate Student at the Department
of Public Management and
Administration,
National Academy of Internal Affairs
Kyiv, Ukraine*

Форостьян О. С.

*аспірант кафедри публічного
управління та адміністрування
Національної академії внутрішніх
справ
м. Київ, Україна*

Адміністративно-правове регулювання діяльності Національної поліції України в умовах дії правового режиму воєнного стану суттєво трансформувалось, з урахуванням сучасних безпекових вимог та обставин, що висувають нові соціально-правові реалії у відносинах всередині суспільства. В

свою чергу, зазначені особливості та законодавчі й організаційно-управлінські новели мають, свої переваги та недоліки котрі можуть позитивно чи негативно впливати на основні аспекти функціонування як всієї національної поліції України так і діяльності за окремими напрямками.

Стрімкість законодавчих змін, що відбуваються в колі нормативно-правового забезпечення функціонування Національної поліції України, як одного з центральних органів виконавчої влади, що забезпечує дотримання прав і свобод людини і громадянина, а також правопорядок у суспільстві, зумовлюється динамікою трансформації суспільно-правових відносин котрі, в свою чергу, безпосередньо залежать від плинності та активності бойових дій, що відбуваються на території України, а також інших видів заходів забезпечення відсічі збройної агресії російської федерації.

Захист прав і свобод людини та громадянина, інтересів суспільства та держави є пріоритетним у діяльності цього правоохоронного органу. З огляду на це гарантування прав людини має переважати у відносинах держави і громадянина, всі функції, які здійснює країна, мають бути направлені на охорону інтересів людини, на забезпечення та захист її прав, свобод та законних інтересів. Так, діяльність поліції має забезпечувати на відповідному рівні: законність та правопорядок, гарантувати права, свободи людини, інтереси суспільства та держави загалом [1, с. 14]. В разі використанні працівниками поліції певних заходів, передбачених їхніми повноваженнями, важливо розуміти, що права людини представляють собою імперативний формат, оскільки, отримуючи закріплення у правових нормах, які прописують можливі варіанти поведінки поліцейських, права людини стають правилом, формально визначеним, обов'язковим для всіх, гарантованим відповідними механізмами забезпечення і процедурами захисту [2, с. 49]. Водночас, на нашу думку, необхідно деталізувати позицію автора в тій частині, що кожна особа визначає для себе міру можливої та належної поведінки, з урахуванням тих обмежень, що прямо зазначаються в законодавстві України, у той час як суб'єкти органів державної влади зобов'язані діяти виключно так, як прямо передбачає

вказане нормативно-правове коло, що в свою чергу може характеризуватися, як позитив, з точки зору забезпечення дотримання прав і свобод людини і громадянина та неможливості необґрунтованого обмеження прав, навіть в умовах дії правового режиму воєнного стану, так і як негатив, крізь призму обмеженості адміністративно-правового інструментарію забезпечення прав і свобод людини і громадянина від протиправних посягань та незаконних прецедентів.

Здійснюючи свою діяльність поліція повинна застосовувати принцип поваги до гідності, а також недопущення катування або іншого поводження чи покарання, що принижує людську гідність. Жоден службовець органів правопорядку не повинен чинити, підбурювати або терпимо ставитися до будь-якої форми катування або іншого жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання, а також жоден службовець органів правопорядку не повинен посилатися на розпорядження керівництва або такі виняткові обставини, як військовий стан чи загроза війни, загроза національній безпеці, внутрішня політична нестабільність чи будь-яке інше надзвичайне становище, для виправдання катувань або іншого жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання. Згідно п. 3 Резолюції Парламентської Асамблеї Ради Європи «Про Декларацію про поліцію» № 690 зазначено, що масові страти, катування та інші форми нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання залишаються забороненими за будь-яких обставин. Офіцер поліції зобов'язаний не підкорятися чи ігнорувати будь-який наказ або розпорядження, який (яке) передбачає такі заходи [3, с. 15]. Вказаний елемент адміністративно-правового регулювання, а також чітка норма законодавства, що визнається на території України, прямо підтверджує позитивний ефект від принципу законності в діяльності поліції, котрий прямо регулює будь-які організаційно-управлінські та кримінально-процесуальні дії пов'язані з можливим притягненням до будь-якого виду відповідальності представників суспільства за ймовірне чи фактичне вчинення тих чи інших протиправних посягань та правопорушень. Крім цього, важливо зауважити, що

дана норма захищає також і поліцейського, котрому було віддано незаконний наказ або розпорядження, в частині неможливості притягнення його до дисциплінарної відповідальності за невиконання відповідного наказу, що фактично порушував чи мав високу ймовірність порушення прав і свобод людини і громадянина.

Національна поліція України є органом, на який покладено завдання служити суспільству шляхом забезпечення охорони законних прав та свобод людини і громадянина, підтримувати публічну безпеку та правопорядок, а також протидіяти злочинності. У процесі виконання даних завдань проявляється компетенція Національної поліції щодо реалізації міжнародних стандартів прав людини. Ці завдання утворюють специфіку та особливий характер діяльності поліцейського, підготовка якого повинна бути зосереджена на набутті ним практичних знань, умінь та навичок, виховання у нього поваги до природних прав людини, а виконання його професійних службових обов'язків повинно відбуватися відповідно до вимог нормативно – правових актів, посадових (функціональних) обов'язків та наказів керівництва [4]. Відповідно, коло нормативно-правового регулювання адміністративно-правового статусу національної поліції України, зокрема в умовах дії правового режиму воєнного стану, має охоплювати також і процеси підготовки поліцейських котрі під час здобуття освіти зобов'язані вивчати ті чи інші норми пов'язані з дією правового режиму воєнного стану на території України та ймовірними правовими наслідками його введення, а також мати виключну компетенцію у сфері подальшого (післявоєнного) прогнозування тих чи інших криміногенних факторів у суспільстві, що власне входить до структури здобуття юридичної професії чи професії у сфері правоохоронної діяльності.

Література:

1. Швець Д. В. Захист прав і свобод людини та громадянина – пріоритет діяльності Національної поліції України. Правоохоронна функція держави: теоретико-методологічні та історико-правові проблеми : тези доп. круглого столу (м. Харків, 27 жовтня. 2017 р.). Харків, 2017. С. 13–16.

2. Гладкова Є. О., Малиновська Т. М. Дотримання працівниками Національної поліції міжнародних стандартів у забезпеченні прав і свобод людини. Інтеграція юридичної науки і практики як основа сталого розвитку вітчизняного законодавства : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпропетровськ, 25–26 листоп. 2016 р.). Дніпропетровськ, 2016. С. 48–52.

3. Резолюція Парламентської Асамблеї Ради Європи № 690(1979) «Про Декларацію про поліцію». Статус поліції: міжнародні стандарти і зарубіжне законодавство / за заг. ред. О. А. Банчука. Київ : Москаленко О. М., 2013. С. 16-18.

4. Владовська К., Морщук Т. Дотримання міжнародних стандартів прав людини працівниками Національної поліції України. Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України, 2019 Випуск 4.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-432-0-59>

THE PRINCIPLE OF EQUALITY AS A PRINCIPLE OF PUBLIC SERVICE

ПРИНЦИП РІВНОСТІ ЯК ПРИНЦИП ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ

Kabanenko A. O.

*External Postgraduate Student
at the Department of Constitutional
and Administrative Law,
Zaporizhzhia National University
Zaporizhzhia, Ukraine*

Кабаненко А. О.

*здобувач кафедри конституційного та
адміністративного права
Запорізький національний університет
м. Запоріжжя, Україна*

У літературі спостерігається неоднозначність доцільності визначення серед системи принципів публічної служби принципу рівності. У дисертації В. О. Галай обґрунтовується необхідність нормативного відображення у системі принципів публічної служби принципу рівності, тобто обов'язку державного службовця під час виконання своїх службових повноважень застосовувати законодавчі норми та приписи до